

כתבי סביבה צעירים

מדווחים מקומית - משפיעים עולמית

חוברת הנחיה למורה

אנשי חינוך יקרים,

אנו שמחים ונרגשים להציג בפניכם את תכנית "כתבי סביבה צעירים" לשנת 2026. לקראת שנת הפעילות עידכנו ושדרגנו את חומרי החינוך וההסברה של התכנית בהתאם להארות והערות שעלו מן השטח בשנים הקודמות ובהתאם לרוח התקופה בה נושא המשבר הסביבתי רלוונטי וניכר בשגרת היומיום של כולנו.

בתכנית "כתבי סביבה צעירים" אנו מקנים לתלמידים כלים וניסיון במיפוי וחקר של סוגיות בסביבה הקרובה להם וחיפוש פתרונות לשיפור והשפעה לטובה על סביבתם תוך הקניית ערכים מוספים ופיתוח יצירתיות, אחריות אישית וחברתית, יכולת שיתוף פעולה ועוד.

כל זאת, מתוך אמונה והבנה כי כעת הוא הזמן לזרוע את הזרעים שישפיעו על התלמידים, דור העתיד, בהווה ובהמשך חייהם.

בברכה,
צוות עמותת אקואושן

עיצוב גרפי:
we do design | טודיו

פיתוח הדרכה והפקת
תוכן: עינת חלפון

מהלך התכנית:

חומרי הדרכה המסופקים למורים

1. חוברת ליווי והנחיה לתכנית.
2. מצגת מבוא על התכנית והמשבר הסביבתי למורים.
3. שלוש מצגות להדרכה בכיתות בהתאם לשלבי הפעילות:
 - א. מצגת 1 - הצגת המשבר הסביבתי והתכנית.
 - ב. מצגת 2 - חקר וחיפוש פתרון.
 - ג. מצגת 3 - דיווח והפצה.
4. עזר למורים ולתלמידים לליווי וליישום שלבי התכנית "כתבי סביבה צעירים".

מפגש מס' 1: הצגת המשבר הסביבתי

מפגש כיתתי

מועד: לאחר מפגש הכשרה למורים.

זמן מוערך: שעת לימוד.

אמצעים: מצגת מס' 1 לתלמידים. יש להוריד מאתר אקוואשן (תפריט עליון << חינוך >> כתבי סביבה צעירים).

www.ecoocean.org

מטרות השיעור:

1. שיח בנושא מהי הסביבה והמשבר הסביבתי.
2. חיזוק ערכים כגון: אחריות סביבתית, אקטיביזם חברתי - סביבתי ושמירה על הסביבה.
3. הקשרים תרבותיים: לקיחת אחריות, חקר והסתכלות ביקורתית על המציאות.

מסרים:

1. "קול (כל) אחד יכול לשנות" - לכולנו כפרטים וכחברה יש את היכולת לשנות את המציאות בה אנו חיים.
2. חשיבות הסביבה לקיומנו - הסביבה הטבעית מספקת לנו את הצרכים הקיומיים שלנו: אוויר לנשימה, מזון, מים ומחסה ולכן בריאות הסביבה קשורה באופן הדוק לאיכות חיינו ובריאותנו.
3. ניסוי וטעייה - לעיתים אנו עושים שגיאות תוך כדי עשייה אך הכרה בהן וחיפוש פתרונות באמצעות למידה, חקר ויצירתיות יובילו אותנו להצלחה והתפתחות.

מהלך הפעילות בשילוב עם המצגת

תכנית כתבי סביבה צעירים

שקופית מס' 2 תכנית כתבי סביבה צעירים הינה תחרות בינלאומית אשר משתתפים בה אלפי בתי ספר מעשרות מדינות ברחבי העולם. במסגרת התכנית יש לנו הזדמנות להצטרף לקהילה בינלאומית של צעירים, המדווחים על סוגיות סביבתיות. בתכנית נבחן סוגיות ואתגרים סביבתיים, נציע פתרונות אפשריים, נדווח עליהם וכך נקבל חשיפה למיליוני אנשים ברחבי העולם. בואו נצפה בסרטון על התכנית.

עקרונות התוכנית

שקופית מס' 3 התכנית מחולקת לארבעה שלבים עיקריים:

1. לחקור - נאתר סוגייה סביבתית בסביבה המקומית ונחקר אותה.
2. לחפש פתרון - נחפש פתרון לסוגייה בכדי למנוע את השפעתה השלילית על הסביבה, ברמה ארצית ובינלאומית, במידת האפשר.
3. לדווח - נבחר אמצעי דיווח (כתבה / וידאו / תמונה / פודקאסט (חדש)), ניישם על פי כללי התכנית.
4. הפצה - נפיץ את הדיווח במגוון מעגלים: מקומי, ארצי ובינלאומי וכמובן, נשלח את הדיווח לתחרות הלאומית.

סביבה

שקופית מס' 4 לפני שנתחיל ליישם את התכנית נחשוב ונלמד מדוע בכלל נוצר המשבר הסביבתי והצורך לפתור סוגיות סביבתיות בכל רחבי העולם.

נשאל את התלמידים:

מהי סביבה? (ממה היא מורכבת?)

תשובה: כל מה שסביבנו. היצורים החיים זקוקים

לסביבת חיים שבה הם מוצאים את כל צורכיהם: מקום

לחיות בו, מזון, מים, אוויר לנשימה, מחסה, בני זוג

וכדומה.

נשאל את התלמידים:

במה היא חיונית לקיום האדם? (מהם שירותי

המערכת הסביבתית החיוניים – לקיום האדם):

תשובה: בני האדם והיצורים החיים נהנים ממגוון גדול

של משאבים ותהליכים שמספקות המערכות הטבעיות

הנקראים "שירותי מערכת" לדוגמא: אוויר - לנשימה,

מים - לשתייה וייצור מזון, אדמה - גידול מזון ומחסה,

עצים - חידוש החמצן באוויר ומזון.

מחזוריות בטבע

שקופית מס' 5 כל התהליכים בטבע הינם תהליכים מחזוריים (=כל תהליך מזין תהליך אחר בצורה מעגלית ואינסופית). לדוגמא: תהליך התחדשות החמצן באוויר (הפוטוסינתזה), תהליך התכלות חומרים ותהליך האבקה (הפריית הצומח והפקת מזון).

המהפכה התעשייתית

שקופית מס' 6 המהפכה התעשייתית החלה בסוף המאה ה-18, באנגליה, ובמהלך המאה ה-19 התפשטה למדינות נוספות במהלכה החל תהליך איטי והדרגתי של

מעבר משיטת ייצור ידנית לשיטת ייצור ממוכנת ותעשייתית באמצעות הפקת אנרגיה מדלקים פוסיילים (גז, נפט ופחם).

עד אז הכלכלה הייתה מבוססת על עבודת אדמה ועבודת כפיים, ויכולת הייצור הייתה מוגבלת. בעקבות המהפכה החל ייצור תעשייתי בכמויות גדולות בעזרת מכונות דבר אשר אפשר שינויים מרחיקי לכת בתחומים רבים: בתחבורה (רכבות ובהמשך רכבים), בחקלאות (חקלאות ממוכנת המאפשרת ייצור חומרי גלם ומזון במהירות ובכמויות גדולות), בכלכלה (גידול בסוגי וכמויות סחורות) ועוד.

שימוש מוגבר במשאבי

שקופית מס' 7 המהפכה התעשייתית הובילה לשימוש מוגבר במשאבי הטבע לצרכים שונים וליצירת חומרי גלם תעשייתיים מדלקים פוסליים כגון: פלסטיק, ניילון ועוד.

יום החוב האקולוגי

שקופית מס' 9 יום המסמן את המועד בשנה בו האנושות הגיעה לגבול צריכת המשאבים והשירותים האקולוגיים שכדור הארץ יכול לספק בשנה קלנדרית זו. כל צריכה נוספת נחשבת כחריגה בשימוש המשאבים.

להלן גרף המתאר את יום החוב האקולוגי העולמי החל משנת 1977 בקפיצות של 10 שנים עד ל-2017. כפי שאתם רואים, בכל שנה יום החוב האקולוגי מופיע מוקדם יותר בלוח השנה, דבר הממחיש את השימוש החורג של האנושות במשאבי הטבע.

תשובה לשאלת מחשבה: בתקופת הקורונה הוקטן השימוש של האנושות במשאבי הטבע לדוגמא: ייצור מוצרים, דלקים (טיסות, כלי רכב) ועוד. אך השינוי היה זמני, השימוש במשאבי הטבע ע"י האנושות חזר לכשהיה בעבר ואף התגבר מאז.

המשבר הסביבתי

שקופית מס' 8 תהליכים אלו גורמים לזיהום הסביבה: האוויר, המים והאדמה ופגיעה במשאבי הטבע ומגוון המינים.

לדוגמא: חומרים המיוצרים בידי אדם אינם מתכלים אלא מתפרקים ומזהמים את משאבי הטבע ופוגעים במגוון המינים. בנוסף, ישנה הידלדלות משאבים בכלל, דבר הגורם לזיהום אוויר מוגבר, התחממות פני השטח ועוד.

קול (כל) אחד יכול לשנות

שקופית מס' 10

פליקס פינקביינר (יליד 1997) הוא פעיל סביבתי גרמני, אשר הקים בגיל 9 (!) את ארגון

plant for the planet.

מטרת הארגון להעלות את המודעות בקרב ילדים ומבוגרים לשינויי האקלים

ולצדק סביבתי. בתוך

3 שנים הארגון הוביל

לנטיעה של מיליון עצים.

ב-2018 החל הארגון

בקמפיין לנטיעה של

טריליארד עצים!

(1,000,000,000,000).

נכון ליוני 2021 נתרמו

32 מיליון עצים במסגרת הקמפיין, בהשתתפות 167

יוזמות שונות מרחבי העולם.

פתרונות למשבר הסביבתי

11

שקופית מס' 11 אחד מהפתרונות לצמצום ומניעה של משבר האקלים הינה התנהגות מאוזנת חברתית - כלכלית סביבתית המקדמת

' את ההווה מבלי לפגוע בעתיד.

לדוגמא: הפחתה של רכישת

מוצרים שבסוף דרכם

עלולים להזיק למגוון

המינים ולמשאבי הטבע,

שימוש ושמירה על

הסביבה הטבעית

באמצעות פארקים

ושמורות טבע,

מיחזור, שימוש במוצרים

רב פעמיים ועוד.

סיכום ודגשים

שקופית מס' 13+14

כעת אנו יוצאים לדרך עם התכנית "כתבי סביבה צעירים" במסגרת הפעילות נאטר סוגייה סביבתית שמשפיעה על חיינו, נחקור אותה,

נחפש פתרונות ונפיץ אותה כצילום / כתבה / וידאו

/פודקאסט לקהילה הקרובה, האזורית והארצית.

העבודה תשתתף בתחרות הלאומית והבינלאומית.

כל זאת מתוך מטרה לקחת חלק (כמו גרטה והאו"ם)

בצעדים למניעה ולצמצום המשבר הסביבתי.

למען עתידנו - קול (כל) אחד מאיתנו יכול להשפיע

ולייצר שינוי

פירמידת היעדים לפיתוח בר קיימא של

שקופית מס' 12

יעדים שהוכרזו על ידי האו"ם מתוך 17 מטרה לעודד ולקדם התנהגות ברת קיימא.

היעדים הינם כוללניים, מותאמים

לפעילויות שונות, אוניברסליים וקשורים זה בזה

היעדים מחולקים לשלושה תחומים עיקריים:

1. אנשים
2. סביבה
3. רוח

לכל יעד מספר מטרות ראשיות, מטרות משנה וכלים למדידת הביצוע שלו בכל מדינה, אזור או סוגיה ספציפית.

* עוד מידע על היעדים ניתן למצוא באתר SDG ישראל או לחילופין במצגות להרחבה.

<https://www.sdgi.org.il>

מפגש מסי' 2: חקר וחיפוש

מפגש כיתתי בשילוב מצגת ויישום בכיתה ובבית

מועד: לאחר מפגש מסי' 1 לתלמידים.

זמן מוערך: שעת לימוד.

אמצעים: מצגת 2 לתלמידים.

מצגת יש להוריד מאתר אקוואשן (תפריט עליון << חינוך << כתיבי סביבה צעירים).

www.ecoocean.org

מטרות השיעור:

1. לימוד והתנסות בתהליך של חקר
2. עידוד חשיבה ביקורתית וחדשנות
3. תרגול יכולות של שיח וסיעור מוחות משותף

מסרים:

1. **חשיבה ביקורתית** - אנחנו חשופים כל היום לדיווחים ומידע, עלינו להיות ערניים ולבחון את התוכן בעין ביקורתית, להבחין באינטרסים השונים בדיווח ובאופן הצגת המסרים.
2. **פועלים מתוך ידע מבוסס** - תהליכי החקר מסייעים לתרגל ולהדגים כיצד לאסוף מידע ולנתח אותו בכדי לייצר פתרון יצירתי המשפיע בצורה מיטבית על הסוגיה שחקרנו.
3. **הפריה הדדית ושיתוף פעולה** - חקר ויציאה לפעולה בשילוב הקהילה והחברים שסביבנו מקנים לנו מגוון דעות, ידע מגוון וחשיבה משותפת אשר מובילה לפעילות חדשנית, המבוססת על ידע נרחב ופתרונות מותאמי קהילה ומקום.

מהלך הפעילות בשילוב עם המצגת

בחירת סוגייה לחקר

שקופית מס' 3 את תהליך בחירת הסוגייה נחלק לארבעה שלבים:

1. **איתור** - נחפש בסביבה הקרובה לנו סוגיות סביבתיות שמשפיעות על איכות חיינו ועל הסביבה. לדוגמא: זיהום במרחב הציבורי. יש לכם אולי עוד דוגמאות לסוגיות סביבתיות סביבנו?
2. **זיהוי הסוגייה** - נתבונן ונאסוף מידע על הסוגייה ממקורות שונים בכדי לאפיין אותה. כגון: מה הפעולה שמבוצעת, מי מבצע, האם משפיעה מקומית או גלובלית, כיצד משפיעה על הסביבה ועוד.
3. **איתור הגורם לסוגייה** - מהמידע שאספנו בשלב הזיהוי.
4. **תיחום** - האם הסוגייה היא מקומית או גלובלית מהמידע שאספנו בשלב הזיהוי. לדוגמא: זיהום נחל, מבוצע על ידי מפעל באמצעות שפכים, משפיע מקומית ואזורית, פוגע במגוון המינים באזור, במי התהום ועוד. מומלץ להדגים באמצעות סוגייה מקומית רלוונטית.

לחקור ולחפש פתרון

שקופית מס' 1+2 בשיעור הקודם דנו בנושא המשבר הסביבתי ודיברנו קצת על תכנית "כתבי סביבה צעירים". כעת נצא לדרך ונתחיל באיתור סוגייה סביבתית, נלמד כיצד לחקור אותה ונחפש פתרונות לסוגייה.

היעדים לפיתוח בר קיימא*

שקופית מס' 4 לאחר שלב בחירת הסוגייה נהה אילו יעדים סביבתיים של פיתוח בר קיימא קשורים לסוגייה.

אנו נתמקד ביעדים הבאים:

יעד 11 - ערים וקהילות מקיימות, יעד 12 - צריכה וייצור אחראים, יעד 13 - שינויי אקלים, יעד 14 - חיים מתחת לפני הים, יעד 15 - חיים על פני האדמה.

* עוד מידע על היעדים ניתן למצוא באתר SDG ישראל או לחילופין במצגות להרחבה באתר אקואושן.

תהליך החקר

שקופית מס' 7+8

שאלת החקר
כאשר אנו רוצים לחקור סוגייה סביבתית תחילה תמיד נברר וננסח לעצמנו את שאלת המחקר אותה נרצה לחקור

השאלה מורכבת תמיד משני חלקים – הגורם המשפיע והגורם המושפע. לדוגמא, בדיווח של הכתבה מהשקופית הקודמת, שאלת חקר שניתן לנסח היא: מה ההשפעה של צריכת הבשר (הגורם המשפיע הינו אני / הצרכן / הקהילה / האנושות שצורכת בשר למאכל) על הסביבה הטבעית (כיצד מגוון מינים, איכות האוויר, המים והאדמה מושפעים מצריכה זו).

העלאת השערות

בשלב זה ננסח תשובות אפשריות לשאלת החקר. לדוגמא:

1. צריכת הבשר העולמית אחראית לזיהום אוויר, אדמה ומים מסיבית.
2. צריכת הבשר העולמית גורמת לתחלואה וצמצום של מגוון המינים על פני האדמה עקב צייד מוגבר וזיהום סביבתי.

תחקיר

זהו שלב איסוף המידע במגוון אמצעים כגון: שאלונים, אינטרנט, מאמרים, ועוד.

עיבוד הממצאים

זהו אחד השלבים המהותיים בכדי לייצר פתרון מותאם לסוגייה המקומית והשפעה גם ברמה גלובלית. לדוגמא: בסוגיית הבשר ניתן לראות כמה סוגי צורות צריכה של האנושות המושפעות מהתרבות, הידע והערכים של החברה. ישנן קהילות הצורכות בשר כחלק מהטקס התרבותי שלהן. למשל בישראל ביום העצמאות, או בערבי שבת וחג כחלק מערכי המסורת והקהילה.

הסקת מסקנות

בשלב זה נענה על שאלת המחקר ונחשוב האם יש מקום למחקר נוסף. לדוגמא: צריכת הבשר פוגעת בסביבה ובמגוון המינים ברמה גלובלית אך יש מקום לחקר מהי ההשפעה היחסית אל מול מדינות בהן צריכת בשר איננה חלק מהותי מערכי התרבות והקהילה המקומית כגון: הודו.

יישום באמצעות דיווחים משנים

שקופית מס' 5+6 להלן דוגמאות לדיווחים שבוצעו בשנים קודמות בתכנית "כתבי סביבה צעירים".

באמצעות העזר לליווי וליישום שלבי התכנית "כתבי סביבה" תוכלו לשער מהי הסוגייה הסביבתית ולאיזה יעד של האו"ם היא קשורה?
תשובות:

תמונה - כיצד אני והקהילה הקרובה שלי משפיעים באורחות חיינו על הסביבה הטבעית. הדיווח קשור לכל יעדי האו"ם 11-15.

כתבה - כיצד אופן וסוג צריכת המזון שלי, של הסביבה הקרובה והצריכה העולמית משפיעים על הסביבה. שימו לב - שיתוף הפעולה עם ברזיל הוליד נקודת מבט רחבה וגלובלית לסוגייה. הדיווח קשור בעיקר ליעדים 12 ו-13 אך ניתן לקשר אותו כמובן גם לשאר היעדים.

שקופית מס' 9 מתוך תהליך החקר ננסה לגבש פתרון המותאם לקהילה המקומית בה אנו חיים.

פתרון זה יכול להיות פתרון הסברתי - כגון קמפיין, או פתרון יישומי - כגון מוצר או שירות, הקשור לסוגייה.

לדוגמא: יום שני ללא בשר, או פתרון ברמת מתווי מדיניות כגון: תמיכה באירועי קהילה ללא בשר, התוויית פתרונות אלטרנטיביים ברמה תרבותית לצריכת בשר כחלק מאירועי קהילה.

שקופית מס' 10 להלן דוגמא לדיווח בסרטון שבוצע בתכנית "כתבי סביבה צעירים".

באמצעות העזר לליווי וליישום שלבי התכנית "כתבי סביבה" תוכלו לענות מהי הסוגייה הסביבתית. כיצד נחקרה ומהן הפתרונות שהוצאו?

הסוגייה: כיצד הופעת נגיף הקורונה השפיעה על הרגלי צריכת הבגדים שלנו?

נחקר באמצעות: איסוף מידע ממאמרים ומחקרים ועריכת סקר בקהילה המקומית.

פתרון: אפליקצית "הארון החכם" לניהול ובקרה על צריכת הבגדים שלנו.

מפגש כיתתי בשילוב מצגת ויישום בכיתה ובבית

מועד: לאחר מפגש מספר 2 לתלמידים.

זמן מוערך: שעת לימוד.

אמצעים: מצגת 3 לתלמידים.

מצגת יש להוריד מאתר אקוואשן (תפריט עליון << חינוך >> כתבי סביבה צעירים)

www.ecoocean.org

מסרים:

- יצירתיות ו"יציאה מהקופסא"** – בכדי להעביר את המסר בצורה ברורה ובעלת השפעה עלינו תחילה להבין את המסר שאנו רוצים להעביר ולגלות חשיבה יצירתית באופן הצגתו בכדי שישפיע על קהל רחב ככל האפשר.
- מדווחים מקומית משפיעים עולמית** – באמצעות חשיבה ביקורתית, חקר ולקיחת אחריות על הסביבה הקרובה לנו אנו מהווים גם דוגמא אישית, ממחישים ומהווים השראה גם למעגלים רחבים יותר, כיצד ניתן להשפיע לטובה על עולמנו.
- אקטיביזם** - לכולנו כפרטים וכחברה יש את היכולת לשנות את המציאות בה אנו חיים באמצעות חקר, דיווח וחשיפה של סוגיות החשובות לנו ולעתידינו.

מטרות השיעור:

- חשיפה ולימוד על אמצעי התקשורת, הדיווח וההפצה ועל ההבדלים בניהם.
- מיפוי ותכנון תהליכי עבודת תוכן והפקה.
- התנסות באקטיביזם - הפקה והוצאה לאור של פרויקטים.

מהלך הפעילות בשילוב עם המצגת

כתב סביבתי

שקופית מס' 3 תחילה נברר מהו כתב סביבתי ומהם כלי ההפצה והדיווח שלו. את השקופית נעביר בצורה של שאלות פתוחות לתלמידים, דיון והצגת התשובה.

3

- מהו כתב?
- מהם ערוצי תקשורת וכיצד משמשים את הכתב להפצה?
- מהו דיווח וכיצד הוא מתבצע?

דיווח

שקופית מס' 1+2 לאחר שאיתרנו סוגייה סביבתית, תכננו והתחלנו את תהליך החקר, בשיעור הזה נלמד כיצד יתבצע תהליך הדיווח וההפצה.

דוגמאות לדיווחים משנים קודמות

שקופית מס' 5-7
תכנית "כתבי סביבה צעירים" מאפשרת להתנסות ולגלות איזה אמצעי דיווח מתאים לרוח העיתונאית שלך.

התכנית מתקיימת כבר מספר שנים בארץ ובעולם. להלן דוגמאות לדיווחים שזכו בפרסים בתחרות הלאומית והבינלאומית.

אמצעי הדיווח לבחירה

שקופית מס' 4
להלן אמצעי הדיווח השונים וההבדלים בניהם וכללי השימוש וההגשה.

תמונה

וידאו

כתבה

פודקאסט

הפצה

שקופית מס' 8
באמצעות הפצה של הדיווח אנו מגדילים את מעגלי ההשפעה שלנו.

תנו דוגמאות (ניתן להשתמש בעזר יישום):

1. לערוצי תקשורת והפצה במעגל הקרוב: אירוע שיא בבית הספר * קיר תוכן בבית הספר * עיתון בית הספר * הסברה בין הכיתות * פרסום בפייסבוק בית הספר * אירוע הסברה לקהילה * הסברה מדלת לדלת בקהילה * קמפיין פרסומי לקהילה.

2. ערוצי תקשורת והפצה במעגל הקהילה המקומית: עיתון מקומי * פרסום באמצעות הרשות המקומית * פרסום ברשתות החברתיות ושיתוף של המועצה והחברים בקהילה ובבית הספר.

3. ערוצי תקשורת והפצה במעגל הקהילה הארצי: עיתון ארצי * טלוויזיה * כנסים בישראל.

ממשיכים בפרויקט

שקופית מס' 9
חשוב להשלים בלוח הזמנים את התאריכים בהם התלמידים מתבקשים לסיים את כל אחד משלבי החקר בכדי לעמוד בזמנים להגשה של הדיווח לתחרות. מומלץ לסיים את הפרויקט עד תחילת מרץ בכדי להשאיר זמן לתיקונים במידת הצורך.

זפי עזר

עזר לליווי וליישום שלבי התכנית "כתבי סביבה"

01

1.1 בחירת סוגיה לחקר מה הסוגיה הנחקרת?

מה הפעולה המבוצעת?

על ידי מי היא מבוצעת? (יכולים להיות כמה גורמים)

- אחר תהליך טבעי מפעלים עסקים מוסדות שלטון (ממשלה/עירייה) הקהילה המקומית (בני אדם)

מי הגורם המשפיע? (הפעולה)

על מה משפיעה הסוגיה הסביבתית ואיך השפעה זו באה לידי ביטוי? (גורם מושפע)
מקומית:

גלובלית:

היעדים הסביבתיים לפיתוח בר קיימא של האו"ם (SDG) (סמנו את היעדים המושפעים מהסוגיה)

1.2 מחקר

א. ניסוח שאלת מחקר (העזרו בתשובות מתהליך בחירת סוגיה לחקר):

מה ההשפעה של..... (גורם משפיע) על..... (גורם מושפע)

ב. ניסוח השערות לתשובה לשאלת המחקר באמצעות:

- ידע אישי מאמרים מידע ברשת ראיונות אחר

השערות המחקר:

כלי המדידה במחקר (ניסוי או תצפית):

מאפיינים תופעה מסוימת, בדרך כלל בסביבתה הטבעית, בצורה שיטתית ומתוכננת וללא התערבות באמצעות:

- ראיונות סקרי שטח תצפיות איסוף מידע מהרשת שאלונים ניסוי מאמרים אחר

ד. עיבוד הממצאים (ממצאים = חפץ או פריט מידע שנמצא בבדיקה):

הממצאים הינם מה שגילינו מהמחקר בסוגיה הנחקרת:

1. מה גילינו על הגורם המשפיע:

.....

2. מה גילינו על הגורם המושפע:

.....

3. מה גילינו על ההשפעה של הסוגייה על הסביבה ברמה מקומית או גלובלית:

.....

4. תגליות נוספות:

.....

ה. הסקת מסקנות (מסקנה = מידע חדש המתגבש כתוצאה ממידע קודם)

בשלב זה אנו מגבשים למידה או תובנות חדשות ביחס לשאלת המחקר ואולי אף חושבים על מחקרי המשך נוספים.

1. מתוך המחקר וממצאיו - מה התשובה לשאלת המחקר?

.....

.....

2. האם ניתן להכליל את הממצאים על סוגיות סביבתיות מקומיות או גלובליות נוספות?

.....

.....

3. מסקנות נוספות?

.....

.....

02
לחפש

בעקבות המחקר ומסקנותיו כעת נגלה יצירתיות במתן פתרונות. לכל בעיה ניתן למצוא מגוון רחב של פתרונות מנקודות מבט שונות בגישות שונות. כגון: הפקת קמפיין הסברה, יצירת מוצר המטפל בבעיה או הובלת שינוי ביחס לסוגייה מול מקבלי החלטות ועוד.

1. ערכו סקירת פתרונות קיימים בעולם או בארץ והתאמתם לסיטואציה - אפשרי דרך ספרות מקצועית, התייעצות עם מומחים או בשיטוט באינטרנט.

2. בפתרון המוצא העזרו במידע במחקר, בממצאים ומסקנות, נסו לקשר את הבעיה המקומית הסביבתית לתמונה הגלובלית הגדולה יותר, כסו את ההשלכות הרלוונטיות (היסטוריות, כלכליות, חברתיות ו / או פוליטיות) של הפתרון המוצע לסוגיה הסביבתית במחקרכם. נסו לנסח את הפתרון בצורה הברורה ביותר!

.....

.....

את הדיווח ניתן לבצע בכתבה / וידאו / תמונה.

כל סוגי הדיווחים מתחילים בתהליך של כתיבת תוכן לעיבוד המידע מהמחקר והבנה מה נירצה להציג בדיווח.

כתבה:

כאשר אנו מייצרים דיווח עלינו לשים את עצמינו בנעליו של הקורא/ צופה, ולחשוב מה יעניין אותו ויסייע לו להתעמק בדיווח.

כותרת:

הכותרת צריכה להציג את הנושא, למשוך תשומת לב ולעורר עניין. לדוגמא: לציין ובמידה והמאמר נכתב בשיתוף פעולה בין שתי מדינות, נעשה שימוש בכלי חקר ייחודי, נחקרו מגוון קבוצות אוכלוסייה ועוד.

מיקוד למידע חשוב שיש להכליל בניסוח בכתבה:

גורם מושפע	גורם משפיע	נושא המחקר
.....
אוכלוסיה נחקרת	המדינה הנחקרת	כלי החקר
.....

פתיח:

הפתיח מטרתו להציג את הכתבה בקצרה בצורה ממצה ומעניינת שתכבוש את לב הקורא ותייצר עניין להמשיך לקרוא את המשך הכתבה. לשם הנוחות, נסחו לעצמכם את תיאור הסוגיה ואת תיאור המחקר לפני תחילת כתיבת הפתיח.

.....הסוגייה הנחקרת.....

.....המחקר.....

.....

גוף:

בחלק זה הכתב/ת מפרט על הנושא, מסתמך על מקורות ועל דברי אנשים, ונותן תיאור נרחב והסברים. חלק זה הינו הרחבה והעמקה של התוכן שהוצג בפתיח.

סיכום:

תמציתי ומסכם את עיקרי תהליך המחקר תוך התמקדות במסקנות והפתרונות האפשריים מהמחקר כך שהקורא שיבחר להתמקד בעיון בהקדמה ובסיכום יחשף בצורה ממצה לעיקרי המחקר, כ-180 מילים.

מבנה המאמר:

כותרת	פתיח	גוף	סיכום	סך הכל
עד כ-30 מילים (140 תווים)	כ-180 מילים	כ-400 מילים	כ-180 מילים	על הכתבה להכיל 800 מילים בעברית/ בערבית ועד 1000 מילים באנגלית.

שימוש במקורות: יש לציין מקורות מידע המצוטטים במאמר באמצעות הערות שוליים ורשימת כל מקורות במידע בסוף הכתבה (ביבליוגרפיה).

תמונות: המאמר חייב לכלול 1-3 תמונות (או גרפים, איורים וכד'), עם הסבר של עד 20 מילים וציון מקור התמונה.

וידאו:

כתבת וידאו, בדומה לכתבה כתובה, מתחילה בכתיבת תוכן המציג באופן מילולי את מה שנרצה להראות בסרט ולאחר מכן יוצרים למלל שפה ויזואלית שתוצג בסרטון בהתאם לסוג הסרטון:

מבנה הסרטון

כותרת	פורמט	אורך הסרטון
140 תוים	צילום (ברוחב) מתואם YouTube	עד 3 דק' (כולל קרדיטים)

סרטון תיעודי מבוסס על חדשות, אירועים, היסטוריה, וכו', בהתבסס על תצפית ישירה באמצעות מחקר ותיעוד.

את התוכן נחלק לסצנות (=קטע מתוסרט או מומחז שעומד בזכות עצמו ומהווה חלק מתוך יצירה שלמה), במידה ונרצה לשלב אמצעים גרפיים ותמונות נתכנן מה לשלב ובאיזה סצנה.

מבנה הסרטון

כותרת	פורמט	אורך הסרטון
140 תוים	צילום פורטרט (אנכי). מתואם YouTube	עד 1 דק' (לא כולל קרדיטים)

סרטון קמפיין קצר נועדו להעלות מודעות לנושא מסוים, לקדם ערכים מסוימים ו/או לעורר פעולה חיובית באמצעות תמונות חיות.

סיפור הקמפיין יכול להיות מבויים במטרה להעביר מסר ברור לצופים. אלה יכולים לכלול רילס, סרטוני טיקטוק וולוגים. reels, Tik-Toks and vlogs

תמונה:

כתיבת התוכן יכולה להתבצע לפני או אחרי צילום התמונה לדיווח. בתמונה ואופי הצילום שלה נציג חלק מהמחקר או מסר ספציפי עליו אנו בוחרים לשים את העדשה ולהתמקד.

- **סוגים אפשריים לדיווחי תמונות שניתן ליצור הם:**
- **צילום תיעודי:** צילום אותנטי, ללא התערבות הצלם, התופס רגע בזמן המספר סיפור או מעביר מסר.
- **צילום מבויים:** צילום שמטרתו להעלות מודעות לסוגיה מסוימת, לקדם ערכים מסוימים או להוות הראה לעשייה חיובית. התמונה יכולה להיות מבוימת ע"י הצלם.
- **אופן הצגת התמונה:** סדרה של 3-5 תמונות תיעודיות המספרות יחד סיפור שלם

כותרת	פורמט	כיתוב משלים	פסקת הסבר
140 תוים	יש לשמור כקובץ png/jpg ברזולוציה של לפחות 150-300 dpi	ניתן להוסיף מתחת לתמונה, מקסימום 20 מילים.	פסקה קצרה של עד 100 מילים המסבירה את הקשר של התמונה לסוגייה הסביבתית ו/או לפתרון הסוגייה. אם לא כותבים כיתוב משלים מתחת לתמונה ניתן לכתוב את פסקת ההסבר עד 120 מילים.

פודקאסט

כמו שכתבה כתובה או וידאו, פודקאסט מתחיל בכתיבת התוכן שמציג את מה שנרצה להעביר, וממשיך ביצירת שפה קולית שמתאימה לסוג הפודקאסט – ראיונות, דיונים, סיפורים או שילוב של כל אלה

אורך הפודקאסט

מומלץ לקבוע את אורך הפרק בהתאם לגיל וליכולת הריכוז של הקהל: 5-15 דקות לתלמידים צעירים יותר, ו-15-30 דקות לתלמידים בוגרים יותר. יש להגיש קישור לקטע מתוך הפודקאסט, שאורכו לא יעלה על 5 דקות.

כותרת	פורמט
140 תוים	ניתן להגיש את הפודקאסט בצורת אודיו בלבד או בשילוב אודיו/וידאו . מתואם YouTube

קהילה
בינלאומית

קהילה
ארצית

קהילה
מקומית

בית הספר

הפצת המסר יכולה להתבצע בכמה מעגלים שונים. ככל שנגדיל את מעגלי ההפצה כך החשיפה של הדיווח תגדל ליותר אנשים. מידת החשיפה קשורה בין היתר לאמצעי שנבחר ולשפה. את ההפצה של הדיווח יש לעשות לפחות בשלוש מהמדיות הבאות (סמנו את אמצעי החשיפה הנבחרים):

בית ספר

אירוע שיא
בבית הספר:

קיר תוכן
בבית הספר

עיתון
בית הספר

הסברה
בין הכיתות

פרסום במדיה
החברתית

אחר.....
.....

קהילה מקומית

אירוע
הסברה

הסברה
מדלת לדלת
בקהילה

קמפיין
פרסומי
לקהילה

אחר.....
.....

קהילה ארצית

אירוע
הסברה

עיתון
מקומי

עיתון
ארצי

פרסום באמצעות
הרשות המקומית

פרסום ברשתות החברתיות ושיתוף של
המועצה והחברים בקהילה ובבית הספר

קהילה בינלאומית

קהילה
בינלאומית

עיתון
בינלאומי

כנסים

תחרויות

פרסום ברשת
באנגלית וערוצים
באנגלית

אחר.....
.....

את תיעוד הפצת החומרים במדיומים השונים (אתר/ פייסבוק, טוויטר וכד') ותמונות במידה (צילום של עיתון, פעילות חשיפה שנעשתה) יש להעביר ל:

EDUCATION@ECOOCEAN.ORG

